

Eln.: 149/1985.

Dr. Jávorka Edit főosztályvezető
elvtársnő részére
Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság
B u d a p e s t

Kedves Jávorka Elvtársnő!

Az 1985. október 23-i megbeszélésünkre való hivatkozással mellékelten megküldöm "A műszaki fejlesztés infrastruktúrájának fejlesztését szolgáló elgondolások - A VII. ötéves tervben végrehajtandó feladatok" c. tanulmánynak az iparjogvédelem infrastrukturális fejlesztésével foglalkozó átdolgozott fejezetét, s kérem a szerkesztési munkában ennek figyelembevételét.

Budapest, 1985. október " 28 "

Elvtársi üdvözléssel:

/ Dr. Pusztai Gyula /

2-4 = (3)

IX.

IPARJOGVÉDELEM

1. Helyzetkép

A magyar iparjogvédelem korszerű, összhangban áll a gazdaság-irányítási rendszer továbbfejlesztésével, figyelembe veszi a nemzetközi törekvéseket és szervesen illeszkedik jogrendszerünkbe.

Magyarország tagja minden lényeges nemzetközi iparjogvédelmi egyezménynek, aktív iparjogvédelmi együttműködést folytat mind a Szellemi Tulajdon Világszervezete, mind a KGST keretében államközi és vállalati szinten egyaránt.

Az iparjogvédelmi munkában bizonyos nehézséget okoz egyes KGST-országok rendszerének /szerzői tanusítvány - állami iparjogi tulajdon/ és a nemzetközi rendszerek /termékoltságot/ időnkénti és egyes esetekben felmerülő ellentmondása, hazai rendszerünkkel való egyeztetése. [8]

Az iparjogvédelmi tevékenység egyik alapvető összetevője az OTH hatósági /elbírálói/ munkája. A tevékenység volumenére jellemző, hogy az 1984. végén folyamatosban lévő szabadalmi ügyek száma meghaladta a 11 ezret, a folyamatban lévő nemzetközi védjegyügyek száma az 1.400-at és a hazai védjegyügyek száma a 450-et, míg az ipari minta ügyek száma 300 volt. A bejelentések száma folyamatosan növekvő. A fejlődést jól reprezentálják az 1. táblázatban foglalt adatok.

Az elismerésre méltó fejlődési trendek - amelyek egyik jellemzője, hogy az elmúlt 5 évben megkétszereződött a szabadalmi bejelentések száma - mellett sem lehetünk elégedettek. A szabadalmak /lakossághoz vagy GDP-hez viszonyított/ arányának az ipari-
lag fejlettebb országokénál jóval alacsonyabb színvonala a hazai termelés megújulási képességének a külföldi versenytársakétól való elmaradását jelzi.

1. táblázat	1975.	1984.	Index %
<u>Találmányok:</u>			
hasznosított eredmény millió Ft	2187	8444	386,1
egy találmányra eső éves haszon millió Ft	2,39	6,68	275,3
összes hasznos eredmény a nemzeti jövedelem %-ában	0,56	1,05	187,5
<u>Ujitások:</u>			
hasznosított eredmény millió Ft	2588	7184	277,6
egy ujitásra eső éves haszn ezer Ft	42,9	117,8	274,6
összes hasznos eredmény a nemzeti jövedelem %-ában	0,66	0,89	134,8
<u>Ipari minták:</u>			
oltalom alatt álló, db-szám, magyar származásu	402	1004	249,8
külföldi származásu	62	445	717,7
<u>Védjegyek:</u>			
oltalom alatt álló, db-szám, magyar származásu	2807	4244	151,2
külföldi származásu	140220	160212	114,2

Az iparjogvédelem fejlesztésének legnagyobb jelenlegi korlátja az iparjogvédelmi információs rendszer elmaradottsága. Ennek jelentőségét - egyéb tényezők mellett - növeli, hogy míg az egyéb információs forrásokon alapuló tájékozódási lehetőségek - részben anyagi okokból - erősen leszűkültek az utóbbi években, az ingyenes és teljeskörű nemzetközi szabadalmi információcserét nemzetközi egyezmények garantálják.

Az iparjogvédelmi kutatásoknak és vizsgálatoknak nagy jelentőségük van a makroszintű és a vállalati műszaki-gazdasági tervezés megalapozásában, a fejlesztési irányok és a műszaki szint meghatározásában, az új műszaki fejlesztési impulzusok keltésében,

"ismételt feltalálások" elkerülésében, a találmányok bel- és külföldi szabadalmazhatóságának felderítésében, az export- és import termékek szabadalmi tisztaságának biztosításában /a súlyos veszteséggel járó szabadalombitorlási perek elkerülésében/.

A hazai iparjogvédelmi információs rendszer alapját az Országos Találmányi Hivatal keretében működő Szabadalmi Tár gyűjteménye képezi.

A Tár évente több mint félmillió dokumentummal gyarapodó, 20 országból, valamint több nemzetközi iparjogvédelmi szervezettől származó, jelenleg 14,5 milliós szabadalmi leírásállományt tárol. Ennek nagy részét nyilvános gyűjteményként a hivatali újdonságvizsgálók mellett a gazdálkodó szervezeteknek és az érdeklődő műszaki szakembereknek is rendelkezésére bocsátja.

A Szabadalmi Tár jelenlegi elhelyezése tarthatatlan, technikai felszereltsége minimális, az ország gazdasági és műszaki fejlettségi szintjéhez képest is nagyon elmaradott. A gyűjtemény tárolása széttagolt, feldolgozottsága hiányos, hozzáférhetősége nehézkes, tároló kapacitása a telítettség határán van.

A Szabadalmi Tár legfontosabb szolgáltatásai, az olvasószolgálat ellátása és a szabadalmi dokumentumok másolatainak rendelkezésre bocsátása személyi és technikai feltételek hiányában, a Hivatal ismételt erőfeszítései és részleges fejlesztései ellenére nem tekinthető megoldottnak. Jelentős hiányossága a Szabadalmi Tárnak az is, hogy nem rendelkezik olyan számítógépes feldolgozások eredményeivel, amelyek többszörös devizakiadással járó egyedi vállalati beszerzéseket pótolhatnának.

2. Fejlesztési elgondolások

A VII. ötéves terv időszakában előrehaladást kell elérni az iparjogvédelmi tevékenység színvonalának további emelésében mind a jogi szabályozás, mind a hatósági munka terén és fejleszteni szükséges az információs rendszert.

A jogi szabályozás továbbfejlesztésének elvi kérdései a következők:

- a KGST keretében folyó találmányi integrációs munka keretében felmerült a "szerzői tanusítvány" oltalmi forma bevezetési lehetőségének felülvizsgálata. Az eddigi vizsgálatok alapján is megállapítható, hogy ez a rendszer csak meghatározott személyi, technikai, szervezeti és pénzügyi feltételek mellett alkalmazható.
- Külgazdasági érdekeink megkívánják, hogy ne zárkózzunk el teljesen a termékoltságnak bevezetése előtt. Az eljárási szabadságról a termékszabadságra áttérés csak fokozatosan, a reális előfeltételek megteremtésével végezhető.

Az iparjogvédelemmel kapcsolatos hatósági tevékenység területén a következőkkel kell javítani a munkát:

- A növekvő szabadalmi bejelentések vizsgálati idejét tovább kell csökkenteni, valamint emelni kell az elbírálás minőségi színvonalát. Ennek legalapvetőbb eszköze az ujdonságvizsgálati rendszer korszerűsítése, az ügyvitel számítógépes racionalizálása, amely már részlegesen jelenleg is folyamatban van.
- Az innovációs folyamatok hatékonyabb kibontakoztatásának elősegítése érdekében tovább kell fejleszteni az elbírálói tevékenység gyors jelzésadási funkcióját.
- A hatósági engedélyezési tevékenység kapcsán nagy figyelmet kell fordítani a műszaki fejlesztés főirányaira, az OKRFT programokra.

A népgazdaság erőteljes műszaki fejlesztési szükséglete, valamint a nemzetközi együttműködés egyre nagyobb követelményeket támaszt az iparjogvédelmi információs rendszerrel szemben, amely jelenleg az egész iparjogvédelmi tevékenységi és intézményrendszer legszűkebb keresztmetszete.

A szabadalmi információs szolgáltatások terén való lényeges előrelépés nélkül nem képzelhető el eredményes kutatás-fejlesztési és biztonságos exporttevékenység.

Az iparjogvédelmi információs rendszer fejlesztésének hangsúlyos feladatai: a szabadalmi dokumentumok tárolásának, feldolgozásának, visszakeresésének korszerű technikai színvonalon való megvalósítása, valamint a magyar szabadalmi dokumentumok kinyomtatásának meggyorsítása.

Meg kell oldani a magyar szabadalmi bejelentések és szabadalmak bibliográfiai adatairól számítógépes információ szolgáltatását, valamint az online kapcsolatteremtés lehetőségét külföldi szabadalmi adatbázisokkal.

Fejleszteni kell a szabadalmi információs szolgáltatásokat, figyelembe véve mind az újdonságvizsgálattal kapcsolatos belső, mind a gazdálkodó szervezetek külső igényeit is a nemzetközi együttműködés eredményei felhasználásának, valamint a hazai ágazati és más információs központok tevékenységének koordinálásával.

Korszerűsítést igényel a vállalati és regionális, valamint a központi gazdaságfejlesztési programokat és a műszaki-fejlesztési főirányokat támogató szabadalmi információs munka. Az információs szolgáltatásokat távlatilag ki kell terjeszteni az iparjogvédelem többi kategóriáira és az ezekkel kapcsolatos országos szakkönyvtári feladatok ellátására.

Ennek megfelelően az iparjogvédelmi rendszer fejlesztése keretében már a VII. ötéves terv első felében alapvető feladat az intézményesített /de a kellő anyagi és személyi erőforrásokkal nem rendelkező/ Szabadalmi Információs Központ tevékenységi feltételeinek lényeges javítása, amire csak egy új létesítmény keretei között nyílik lehetőség.

A beruházáshoz szükséges pénzügyi eszközöket a VII. ötéves terv műszaki fejlesztési célú beruházási tervében, központi állami forrásokból /központi műszaki fejlesztési alap, egyéb elkülönített alapok, intézményi elvonások felhasználása/ szükséges biztosítani.

A beruházást csak központi állami forrásokból lehet megvalósítani, a működtetéséhez szükséges pénzeszközök biztosításánál azonban - a költségvetési támogatás mellett - törekedni kell a költségvetési intézményhez rendelt vállalkozási formák és a társulások felhasználói kooperációk /pl. egy szabadalmi információs egyesülés/ teherviselésére.

A Szabadalmi Információs Központ létesítménye céljaira egy mintegy 8000 m² nettó hasznos alapterületű beépítést lehetővé tevő, s mintegy 1500-2000 m² beépíthető bruttó alapterületű telephelyre van szükség.

Az épület becsült építési költsége, nettó hasznos alapterületre vonatkoztatott 25 ezer Ft/m² fajlagos költség esetén 200 millió Ft. Az itt jelzett fontosabb fejlesztési irányokban szükségessé váló technikai eszközök becsült forrásigénye 65 millió Ft, annak figyelembevételével, hogy az eszközök egy része csak tőkés importból szerezhető be. A SZIK becsült létszámszükséglete 80 fő, amelyből a jelenleg biztosított keretszám 50 fő.

Am